

Pálfi Dénes

Keressétek az Urat!

„Keressétek az Urat mind, akik alázatosan éltek a földön, és teljesítitek a törvényt! Törekedjete az igazságra, törekedjete az alázatra, talán oltalmat találtok az Úr haragjának napján!” (Zof 2,3)

Húsvéthoz közeledünk. A kereszténység nagy része böjtnek vagy nagyböjtnek nevezi ezt a hamvazószerdával kezdődő, 40 napig tartó időszakot. És nemcsak annak nevezik, de sokan bizonyos napokon böjtöt is tartanak, bár a böjt – lássuk be – sokat vesztett régi szigorából.

Mi, unitáriusok nem böjttel készülünk húsvétra, és a legtöbb igaz keresztény nem ezt tartja elsődlegesnek húsvétra készülésében. Hanem mindenekelőtt most is a lelkiekben való felkészülést részesítjük előnyben, amit Zofoniás, a Kr. e. 7. században élt zsidó próféta így fogalmazott meg: „Keressétek az Urat mind, akik alázatosan éltek a földön, és teljesítitek a törvényt! Törekedjete az igazságra, törekedjete az alázatra, talán oltalmat találtok az Úr haragjának napján!”

Feltesszük a kérdést: mi köze „az Úr haragja napjának” a lelki felkészüléshez? Ennek megértése érdekében tudnunk kell, hogy felhívását a próféta elsősorban az Istentől elrugaskodott idegen népeknek szánta, akikhez ezt a figyelmeztetést is intézi: „Szedd össze magad, szállj magadba, te szemérmetlen nép, mielőtt bekövetkezik az ítélet, mielőtt rátok tör az Úr izzó haragja, mielőtt rátok tör az Úr haragjának napja! Mert oly gyorsan jön az a nap, ahogyan a polyva száll!” (Zof 2,1–2) „A harag napja” eljövételének hite helyet kapott az akkori felfogásban, s az Istentől elrugaskodott népek és az ember megtérését sürgette.

Immár a 21. században, mintegy 2700 évvel Zofoniás után, nekünk nem Isten haragjától való félelmünkben, hanem az ünnepre való méltó felkészülés érdekében kell a prófétára figyelnünk, s felhívását magunkba szállva követnünk.

„Keressétek az Urat!” – szólít meg a próféta, s ez az egyik legszebb, legtartalmasabb húsvétra felkészítő intelem, amely nemcsak gőgösökre, bűnösökre, hanem alázatos törvénytisztelőkre, keresztényekre is vonatkozik, mégpedig állandó jelleggel. Isten keresésének egyik kézenfekvő eszköze a Biblia. Édesanyám – szólt a kislány –, a Biblia nem az Isten könyve? – De bizony az – felelte az édesanya. – Nem kellene akkor visszaadnunk Istennek, hiszen mi úgysem használjuk – érvelt természetes, gyermeki nyíltsággal a kislány. Mi inkább azt kérdezzük magunktól a húsvét előtti időben: nem kellene vajon az Isten könyvét, a Bibliát *naponta* használnunk? Hogy tanításában rátaláljunk a sorsok mögött rejtőzködő, szerető Istenre?

Az istenkeresés másik hathatós eszköze az imádság, amely által mindig közvetlenül szólhatunk Istenhez – és megtalálhatjuk Őt. A nagy dán teológus-filozófus, Sören Kierkegaard mondta: „Eleinte azt gondoltam, hogy az imádkozás beszéd. Aztán megtanultam, hogy az imádkozás még csak nem is néma hallgatás, hanem figyelmes hallgatóság. Nem az az imádkozás, amikor magamat beszélni hallom, hanem az, amikor én elhallgattam, nem beszélek, hanem a csendben várok, hogy meghalljam az Isten szavát!” A néma, „hallgatkozó” imádság a megtalált Istent engedi szóhoz jutni, beszélni az Őt igazán sóvárgó, kereső emberi lélekben.

„Törekedjete az igazságra!” – hangzik a próféta felhívás. „Hitünket szentesges gondolatainkkal, buzgó fohászokadásainkkal és a lelki dolgokban való gyönyörködéssel bizonyítjuk be és mutatjuk meg Isten előtt; az emberek előtt pedig mindenkor és mindenütt az igazság cselekedetével” – vallotta és élte meg nagy hitelődünk, Dávid Ferenc, élete árán is. A 20. századi vértanú ferences szerzetes, Maximilian Kolbe szerint „az egyén és az emberiség boldogulásának egyedüli biztos alapja az igazság”. A sok boldogtalanság okát ott kell keresnünk, hogy az emberek elvetették és elferdítették az igazságot. Az igazság mércéjeként nem Istent fogadták el, hanem önmagukat kiáltották ki tévedhetetlenek. „Senki ezen a földkerekségen meg nem változtathatja az igazságot. Mi pedig csak egyet tehetünk: keressük, megtaláljuk és szolgáljuk azt.” A hitben, hogy ez is húsvétra való méltó felkészülésünket szolgálja. A megtalált Istent lélekben és igazságban imádni – ez a hívő ember, a jézuskövető keresztény egyik fő ismertetőjegye.

És végül: „Törekedjete az alázatra!” – tanácsolja jóindulattal Zofóniás próféta. Ebből az erényből is hiány van napjainkban. Vianney János, a később szentté avatott, alázatos ars-i plébános ezeket mondja róla: „Az alázat olyan, mint a rózsafüzér lánc. Ha elszakad, a szemek szerteszét gurulnak. Ha megszűnik az alázat, az erények is szétgurulnak”. S milyen igaza van, hisz hány embert látunk gőgje, beképzeltsége miatt erényeiben széthullani, szétesni! Igaza volt annak, aki

az alázatot mérleghez hasonlította: minél jobban lesüllyeszt az egyik oldalon, annál magasabbra emel a másikon. Jézus ezt így érzékelteti: aki felmagasztalja magát, megaláztatik, de aki megalázza magát, az felmagasztaltatik. Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és nyugalmat találtok a ti lelketeknek.

Ezt az alázatot tanulhatjuk meg költő-óriásunktól, Arany Jánostól is. Amilyen nagy, hatalmas volt gyönyörű költeményeiben, olyan alázatos, szerény ember volt az életben, aki – bár megérdemelte – Petőfi barátságára nem tartotta érdemesnek magát. *Epilogus* című versében így olvashatunk erről az alázatról: „Az életet már megjártam. / Többnyire csak gyalog jártam, / Gyalog bizony' ... / Legfőlebb ha omnibuszon. // Láttam sok kevély fogatot, / Fényes tengelyt, cifra bakot: / S egy a lelkem! / Soha meg se' irigyeltem. // Nem törődtem bennülővel, / Hetyke úrral, cifra nővel: / Hogy' áll orra / Az út szélén baktatóra. // Ha egy úri lócsiszárral / Találkoztam s bevert sárral: / Nem pöröltem, – / Félreálltam, letöröltem. // Hiszen az útfélen itt-ott / Egy kis virág nekem nyitott: / Azt leszedve, / Megvolt szívem minden kedve.”

Tanuljunk hát Jézustól, Arany Jánostól, és Zofóniásra figyelve keressük magunkba szállva Istent, törekedjünk fokozottan igazságra, alázatra, hogy ez számunkra oltalom legyen – ó, nem Isten, hanem ártani akaró, rosszindulatú emberek haragja ellen, s tegye széppé és áldottá, méltóvá az örökélet ünnepére való készülésünket. Ámen.